

Magyar Természetvédők Szövetsége Konferencia

**Az (EU) 2024/1787 európai
parlamenti és tanácsi
rendelet végrehajtása**

Dr. Káldi Zoltán
országos bányakapitány
c. egyetemi docens

**Budapest
2026.09.23.**

SZTFH

Szabályozott Tevékenységek
Felügyeleti Hatósága

Az (EU) 2024/1787 európai parlamenti és tanácsi rendelet (Metán rendelet)

A rendelet szabályokat állapít meg az uniós energiaágazat metánkibocsátásának pontos mérésére, számszerűsítésére, nyomon követésére, jelentésére és hitelesítésére, valamint a kibocsátás csökkentésére vonatkozóan. E rendelet szabályokat állapít meg a metánkibocsátás átláthatóságát biztosító eszközökre vonatkozóan.

Hatály

- az olaj és gáz feltárása és kitermelése, a fosszilis gáz gyűjtése és feldolgozása;
- inaktív kutak, ideiglenesen lezárt kutak, valamint véglegesen lezárt és felhagyott kutak;
- földgáz szállítása és elosztása, föld alatti tárolása, továbbá az LNG-létesítményekben végzett műveletek;
- aktív mélyművelésű szénbányák és külszíni szénbányák, bezárt mélyművelésű szénbányák és felhagyott mélyművelésű szénbányák;
- importőrök.

Illetékes hatóság

Rendelet 5. cikk (1) Az illetékes hatóságoknak a feladataik ellátása során meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsák az e rendeletnek való megfelelést.

Bt. 43. § (12) A bányafelügyelet hatáskörébe tartozik az energiaágazaton belüli metánkibocsátás csökkentéséről és az (EU) 2019/942 rendelet módosításáról szóló, 2024. június 13-i (EU) 2024/1787 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: (EU) 2024/1787 európai parlamenti és tanácsi rendelet) előírásaival kapcsolatos – IV/D. RÉSZ szerinti – hatósági eljárások lefolytatása, döntések meghozatala, illetve a jogsértések megállapítása esetén a szankciók alkalmazása.

48/E. § (1) Az (EU) 2024/1787 európai parlamenti és tanácsi rendelet előírásai tekintetében illetékes hatósággént a bányafelügyelet jár el.

Az SZTFH honlapján a Metán rendelettel kapcsolatos közzétételt biztosító linkek megtalálhatók.

Minden, az illetékes hatóságra vonatkozó kötelezettséget a Bányafelügyelet teljesítette.

Ellenőrzések

Rutinszerű ellenőrzések:

- 2026. május 5-ig el kell végezni az elsőket, majd ellenőrzési program kockázatértékelés alapján.
- iratvizsgálat, helyszíni ellenőrzés – mérés is
- ellenőrzési időköz maximum 3 év

Nem rutinszerű ellenőrzés:

- panaszvizsgálat alapján
- javítások elvégzésének, kibocsátáscsökkentési intézkedések ellenőrzése
- a hatóság így dönt (megfelelés ellenőrzés)

Minden ellenőrzésről a Rendelet szerint jelentést kell készíteni, nálunk ez jegyzőkönyv, amit közzé kell tenni.

Súlyos jogsértés feltárása esetén értesítés (korrekciós intézkedések, határidők), nálunk kötelező határozat.

Súlyos jogsértés: környezeti károk, humán biztonságra és egészségre gyakorolt hatás, megbízhatóság csorbulása.

Beavatkozási lehetőségek

Megküldött jelentések tartalma

Egyeztetési eljárás alapján kötelezés további információ megküldésére, további intézkedés megtételére

LDAR-program módosítására felhívás

LDAR-vizsgálatok részeként fejlett észlelései technológiák alkalmazásának jóváhagyása.

Eltérő LDAR vizsgálati gyakoriságok alkalmazásának engedélyezése.

A biztonsági, adminisztratív és műszaki megfontolások miatti javítás elhalasztására vonatkozó döntés jóváhagyása.

A rendelet követelményeinek figyelembevételével a jelentés vagy a javítási és nyomonkövetési ütemterv módosítására kötelezés.

A lefúvatásra és a fáklyázásra vonatkozó rendeleti megfelelés határidejétől eltérő megfelelési határidő jóváhagyása a végrehajtási ütemterv elfogadásával.

A rendszeres ellenőrzések alternatívájaként távellenőrzési vagy automatizált nyomonkövetési rendszerek használatának engedélyezése.

Döntés az ideiglenesen lezárt kutakra vonatkozóan meghatározott kötelezettségeknek az adott kútra vonatkozó alkalmazásáról.

A kutakkal kapcsolatos kötelezettségek teljesítéséhez szükséges pénzügyi eszközök hiányának elfogadása.

Szankciók I.

Alapvetés: nem akarunk mindenáron szankcionálni!

A magyar jogi szabályozás a Rendelet szerinti szankciós tényállásokat teljes körűen átvette, további szankciós tényállásokat nem állapított meg, mert a Rendeletben szereplő tényállások lefedik az üzemeltetők, bányavállalkozók valamennyi kötelezettségét.

A szankciós rendszer kialakításánál a Rendelet előírásait összevetettük a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (Szankciós tv.) rendelkezéseivel, azt vizsgálva, hogy hol van esetleg eltérés az uniós és hazai szabályozás között. Szem előtt tartottuk, hogy a Rendelet közvetlen hatályú, azt hazai jogi transzformáció nélkül is alkalmazni kell, ezért csak olyan szabályok megalkotására kerülhetett sor, ami a Rendelet alkalmazását segíti.

Bírság alkalmazása esetén a Rendelet meghatározza a mérlegelési szempontokat. Mivel a magyar szabályozás hasonló a Rendeleti szabályozáshoz, további mérlegelési szempontokat nem kellett meghatározni, különösen a Rendelet 33. cikk (7) bekezdés i) pontjára figyelemmel, amely szerint az eset körülményeire alkalmazható minden egyéb súlyosbító vagy enyhítő tényezőt figyelembe kell venni a bírság összegének meghatározásánál. Tehát az értékelési szempontok esetében nem beszélhetünk zárt taxációról, ezért sem kell további szabályozás.

Szankciók II.

A Rendelet 33. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy az előírt szankcióknak hatékonnak, arányosnak és visszatartó erejűeknek kell lenniük, és azokba bele kell tartozniuk legalább a következőknek:

a) a környezeti kárral, valamint a humán biztonságra és az egészségre gyakorolt hatással arányos pénzbírságok, melyek mértékét úgy kell megállapítani, hogy:

aa) legalább azzal a következménnyel járjanak, hogy ténylegesen megfosztják a felelősöket a jogsértésből származó gazdasági előnyöktől; és

ab) ismétlődő súlyos jogsértések esetén a bírság mértékét fokozatosan növelni kell;

b) kényszerítő bírságok, amelyek rákényszerítik az üzemeltetőket, a vállalkozásokat, a bányáüzemeltetőket, illetve az importőröket, hogy megszüntessék a jogsértést, eleget tegyenek a helyreállítási vagy korrekciós intézkedéseket elrendelő határozatnak, információt nyújtsanak vagy adott esetben alávéssék magukat az ellenőrzésnek.

Szankciók III.

A magyar szabályozás, amellett, hogy a Rendelet előírásai is közvetlenül alkalmazandók, tartalmaz konkrét rendelkezéseket.

A Rendelet szerinti jogsértés megállapítása esetén figyelmeztetés közigazgatási szankció nem alkalmazható.

A bányafelügyelet a jogsértés megszüntetésére kötelezés mellett is alkalmazhat bírságot.

Ismételt jogsértés esetén a kiszabott bírság összege nem lehet kevesebb, mint a megelőzően kiszabott bírság összegének másfélszerese. Az így megállapított bírság összege azonban nem haladhatja meg a Rendelet szerinti bírságmaximum összegét.

A bírságmaximum tekintetében a magyar jogi szabályozás igazodik a Rendeletben szereplő bírságmaximumokhoz (a megelőző pénzügyi év éves árbevételenek 20%-a; megelőző naptári évben elért éves jövedelem 20%-a), de meghatározza a minimálisan alkalmazandó bírság összegét is. Jogi személyek esetében 500.000 Ft, természetes személy esetében 100.000 Ft.

Szankciók IV.

A hazai szabályozás ráerősít a Rendelet szabályozására, amikor kimondja, hogy a kiszabott bírság összege nem veszélyeztetheti az energiaellátás biztonságát.

A Rendelet (79) és (80) preambulumbekzdése nem foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a bírság alkalmazása, összege az energiaellátás biztonságát mikor veszélyeztetheti. E körben a Rendelet törzsszövege sem határoz meg értékelési szempontot.

A szankció alkalmazásának és az ellátásbiztonság veszélyeztetésének összefüggéseit minden egyes ügyben külön-külön kell vizsgálni.

A magyar jogi szabályozásban (Szankció tv. preambuluma) és a bírói jogalkalmazásban alapvetés, hogy a szankcionálásnak mindig arányosnak és az elkövetett jogsértés súlyához igazodónak kell lenni, továbbá a jogkövető magatartás elősegítése, kikényszerítése ne lehetetlenítse el a szankcionált további működését.

A fentiekre tekintettel a Bányafelügyelet az adott tényállásnak megfelelően fogja vizsgálni a szankció alkalmazásának lehetséges következményeit, amihez a szankcionált működésére vonatkozó adatokat is értékelni fogja (pl. közzétett éves beszámoló).

Akik a hatósági munkát segítik

Hitelesítők

A Rendelet az illetékes hatóságokra és a hitelesítőkre vonatkozó szabályokat azonos fejezetben szabályozza.

Feltételes akkreditációval rendelkezik: **Bureau Veritas Magyarország Kft.**
Akkreditáció folyamatban: **AXING Zrt.**

Hitelesítik a jelentéseket, ellenőriznek stb.

Szakmai párbeszéd a Bányafelügyelettel.

Panaszok (alapvetően civil szervezetek)

Bármely természetes vagy jogi személy tehet panaszt, magyar terminológiában közérdekű bejelentés.

A panaszt indokolni kell, és bizonyítékot kell előadni a feltételezett jogsértésre vonatkozóan.

Ha a panasz nem szolgál elegendő bizonyítékkal vizsgálat indításához, a Bányafelügyelt legkésőbb a panasz kézhezvételétől számított 2 hónapon belül indokolással tájékoztatja a panaszost, hogy nem indít vizsgálatot.

Visszaélésszerű panasz vizsgálata elutasítható.

Panaszos tájékoztatása.

A Bányatörvény tartalmazza a panaszvizsgálattal kapcsolatos további szabályokat. Közzé is tettük.

Már három panasz érkezett a Bányafelügyelethez. A panaszok dokumentáltak, mérési eredményeket tartalmaznak stb.

Hatósági felügyelet számokban (2026)

12. Cikk szerinti számszerűsítési jelentésre kötelezett 38 cég, a tavalyi bírságok után mindenki beküldte, 35 esetbenadtunk ki kötelezést a javításra.
14. Cikk szerint javítási és nyomon követési ütemtervek: 3 db, folyamatos frissítéssel.
15. Cikk (8) bekezdés szerinti végrehajtási ütemterv jóváhagyási eljárás a lefúvatásra és a fáklyázásra vonatkozó korlátozásoknak való megfelelés érdekében : 3 db
16. Cikk szerinti lefúvatási és fáklyázási események jelentése: 130 db
- a) vészhelyzet vagy üzemzavar miatti lefúvatás vagy fáklyázás; vagy
 - b) egy 24 órás időszakon belül egyetlen esemény keretében összesen legalább 8 órán keresztül tartó lefúvatás vagy fáklyázás.
18. Cikk (3) bekezdés szerinti inaktív kutak számszerűsítési jelentései 21 cégtől több, mint 4000 kút
18. Cikk (9) bekezdés szerinti kibocsátás-csökkentési tervek (BVH, valamint MOL és leányai) feldolgozás alatt.
25. Cikk (4) bekezdés szerinti bezárt és felhagyott mélyművelésű szénbányákra mentesítési kérelem a mérési és számszerűsítési követelmények alól: 3 kérelem, 1 elfogadott 2 elbírálás alatt.
25. Cikk (6) bekezdés szerinti szénbányákból származó éves forrásszintű metánkibocsátási adatok számszerűsítés jelentései: 3 db

Nemzetközi kitekintés - Európai Unió

- Európai Bizottság DG ENER által szervezett Illetékes hatóságok szakértői csoportja
- 27 tagállamból 2 esetben még nincs kijelölt illetékes hatóság (Hi: 2025. 02.05.!)
- Szankciós szabályok átültetése az országok 2/3-ában nem történt meg (Hi: 2025.08.05.!)
- Rendelet szerinti **végrehajtási aktusok**, hiánya (32. cikk)
 - Jelentéstételi sablonok (12. cikk – nincs határidő, de első jelentéstétel: 2025.08.05. !)
 - Észlelési minimum-határértékek és technikák (14. cikk – 2025.08.05!)
 - Importőrökre egyenértékűségi eljárások, követelmények (nincs hi., de első jelentéstétel: 2027.01.01.)
- Rendelet szerinti végrehajtási **szabványok** (műszaki követelmények) hiánya (32. cikk)
 - Metánkibocsátás mérésére és számszerűsítésére (I) olaj- és gázipari (II) inaktív, az ideiglenesen lezárt, valamint a véglegesen lezárt és felhagyott kutak (III) aktív, a bezárt és a felhagyott mélyművelésű szénbányák
 - a szivárgásészlelési és -javítási (LDAR) vizsgálatok elvégzésére
 - a lefűvátásra és fáklyázásra szolgáló berendezésekre (a Bizottság is elismeri, hogy e nélkül nem teljesíthető a kötelezettség)
- EU Kérdés-Válasz felület kis hatékonysággal, tagállamoknak szigorú határidők, Bizottság részéről semmi konkrétum

Nemzetközi kitekintés - Globális

- Importőrökre vonatkozó rendelkezések végrehajthatatlansága a komplex ellátási láncok komplexitása és a nemzetközi ellátásbiztonsági helyzet fokozódása miatt - > **2026/1835 Bizottsági ajánlás** az importőrök kötelezettségeivel kapcsolatosan előírt szankciók alkalmazásáról
 - *Az ajánlásban az importőrökre vonatkozóan meghatározott rendelkezések jogilag végrehajthatatlannak tűnnek, mivel az ajánlásoknak nincs kötelező erejük*
 - *A szankciók kiszabásának elmulasztása nem indokolható ajánlással, mivel az ajánlás nem írhatja felül a rendelet követelményeit.*
 - *A nemzeti bíróságokat nem köti az ajánlás, és nincs kötelességük azt a bírósági eljárások során figyelembe venni.*
- Egy kínálati bőségre megalkotott rendelet koncepció nem tud érvényesülni a keresletvezérelt piaci körülmények között
- Globális nyomon követési eszköz - Metánkibocsátási átláthatósági adatbázis létrehozására irányuló folyamat nehézségei (a határidő 2026. augusztus 5.! Ez év szeptemberre ígéri a Bizottság)
- Folyamatos az eltérő érdekcsoportok ellentétes irányú lobbitevékenysége.

**Köszönöm a figyelmet!
Jó szerencsét!**

SZTFH

Szabályozott Tevékenységek
Felügyeleti Hatósága